

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Replica. F. Syluestri Prieriat[is], sacri Palatij Apostolici
Magistri, Ad. F. Martinu[m] Luther Ordinis Eremitaru[m]**

Mazzolini, Silvestro

[Leipzig], [1519]

VD16 M 1757

[Text]

urn:nbn:de:hbz:466:1-32372

SACRARVM LITERARVM PROFESSORI FRATRI MARTY-
no Luther Ordinis Heremitarum, Frater Siluester de Prierio Ordinis
Predicatorum Sacri Palatii Aplici Mgr Salutē.

Aluum te esse optarim Martine charissime. cū reso-
lutiōe tuarū positionū, etiā tuā respōsiōne ad nūm
Dialogū excepi. Quā ex re, etsi me acriter, & qdē ar-
tificiosissime tāgas, itē etiā pūgas, & quāta clam fie-
ri potuit eloquētia & uī dehōestare q̄sieris. Quia tū
tuū spm̄ Pōtifici se subiicientē p̄rio oclorū p̄iectu iocū-
dissime uidi/nec nō p̄clusionē, quā hereticā nota-
tā reuocatā, cor meū ad ō i te dilatātū est, & amoris dulcedie cōmoli-
tum, ut aliud exturbare me deinde potuerit nihil. Cum tamē hic me
in ea quæ ad me dedisti totum cōtulissēm, quæ in me & in mea di-
cta tela adegeris, & quanta latentē arte, tantū sum mirat⁹, ut in me
expleri miraculū nequeat, adeo, ut cū om̄i sis arte & colore Rhetoris
usus, ipsam quoque artē hac arte calare uolueris, ut te astrueres nolle
in loquendo meis artib⁹ uti cū posses. Immo aliqñ me effinxisti inep-
te, ne perfectus fictor haberi posses. Sed missa sint eiusmodi. dicamus
uero, quod cū dicta mea utcunq; momorderis & pupugeris, in me ta-
men omnia pene tua tela piurant, me petunt. Et quidē contorquente
nō Theologia, nō p̄hia, sed p̄apoluta & astutiis assueta Rhetorica, q̄
uerba multū, ueritatē parū curat, modo populares aures inflectat.
Ea p̄pter, cū longe plura in me, q̄ in mea dicta, spicula ieceris, nūc ea
quæ in me, propediem uero ea quæ in mea dicta iacula uibrasti & cō-
torsisti, ueritatis munimie ceu scuto relictam, eo uel maxie, qd̄
uehementer exoptem speculatiue dūtaxat tecū agere. Quod equidem
mox aggrediar, q̄ primū. s. ex cōmentariis illis in qb⁹ me submersisti
emerfero. Ita uero optarim hac mea dicta capias, ut nō in spiritu su-
perbiae uel iracundia, sed excusatiōis potius adita, & plerūq; etiā iocū-
ci grā, salua semper eminente sciētia Christi charitate. Quæ uisa tua
ad Pontificē humilitate, item & obseruantia (modo nō fingas) nu-
per in te mea ex mente pullulauit. Cū em̄ meū uelle sit Pontificis (ut
par est) si Pontifici consentis, atq; cōmunicas, itidem tecū faciā ne-
cesse est. Quāquā Theorice bellū ingēs, salua ut dixi, charitate mihi
tecū sit. Igif, ut p̄termisiss exordiis re ipsa exordiar. Inprimis me tax-
abas, qd̄ nū ad te dialog⁹ superciliosus sit, & tractatu tuo p̄lixo (ne

tuis uerbis usus dicam uerbosissimo) pene p̄tinue in me impingis .
quod bili & effrenata colera affect⁹ excanduerim. qđ q̄ iuste & merito
id agas, ex his paucis accipe. Ego em̄, qđq̄ urbis & orbis dñi sponta-
neo munere inquisitor, ac perinde siue ordinarie siue delegato iure:
inspectantib⁹ ad fidē iudex, ad te responsa dedi, nō ppter te tm̄, quin
potius ppter alios, uel maxie rudiores, in quib⁹ tu⁹ sermo sensim: ut
cancer: serpebat, nō sec⁹ qđ p̄tra Donatū, aut Faustū, aut Manicheū.
Adeo tua uerba Rhomanā Ecclesiam, item & Rhomanū Pontificē in
primis, oīm iudicio grauit̄ impetebāt, ac si talia in lucē dedisses/ qđ
mox ad Bohemos cōmigratur⁹, aut magnū aliquod ac latens adhuc
scisma p̄palatur⁹. Ea ppter stimulos ac clauos tuos simpliciu⁹ gratia
& uniuersi populi Chriani, nō aut te ppter, retundēdos existiauerim. Et
nihil eo min⁹ cū nō ex bili & colera feruore (ut astruis) s̄ dei zelo in
primis, & tuendā ueritat̄ gratia, ac demū interuentu fidelitatis: quā
Rhomano Pōtifici iureiurādo tuli: ad te breuissimū dialogū adidif-
sem. In primis eū discutiendū per eos, ad quos attinet, curauī, ne for-
te graui⁹ qđ par erat te impetuissem. Adde, qđ tui ordinis nomē, cui
(meo & oīm iudicio) plurimū dedecoris eras allaturus (utinā autē
faxit de⁹ fallar) subricui. Qđ utiq; si colerico humore efferuissim
(ut scribis) nō effecissim. Deniq; ubi per uiros graues p̄batā sūt mea
in lucē dedi. Quid ergo maliuolentiā, uel (ut ita dicā) excādescēntis
colerae toties me arguis, qđ nihil nō discussum, nō p̄batū, nō laudatū
pri⁹, extulerim? Tu uero, qđ uis, ut Ch̄m in te detonantē audiam⁹, uī
de qđ modeste, qđ humiliter, qđ charitatiue, qđ reuerēter Mḡro sacri Pala-
cii scripseris, qđ ad me dehonestādū, ex sentētia & ex cōparatiōe, quā-
ta potuisti arte, calliditate, mēdatio usus, tandē cum nihil tibi ultra
euomendū superesset, cōminat⁹ es, qđ me imposterū tāta modestia
nō excipies (te em̄ ais cohibuisti) nisi armator me in harenā cōtule-
ro. Et quidē interim, qđ de armis sermo se intulit, in harenā his telis
instruct⁹ descendā, deo duce, & comite ueritate, qđ nisi te oīm iudi-
cio strauero, & demōstraro (qđ tm̄ Theologicē dictū uolo) demon-
strauero inq; quod tua dicta Haresim complicant, nolo uiuere. Sed
de his nunc satis.

¶ Deinde uero toto pene libello tuo irriseris, qđ nihil p̄bem, qđ cū
Thōa meo nudis uerbis utar. Qđ qđ iuste facias, cūctis mea intuētib⁹
liq̄t. Quippe, qđ & i exordio & in calce dialogi apertissime docui, me
nihil aliqđ tūc efficere uoluisse, nisi positioes p̄tra tuas positioes i pub-

licū afferre, siml ut cauere didicissent simplices tuas falsitates, & a te
tua fundamēta extorquerē, q̄ itidē nudas tuas positiōes nobis itule-
ras, & adeo amphibologicas, ut per plures in earū plarīsq̄, nihil nisi p̄
sumptionē & audaciā & eiusmodi intueri possent. Hoc autē ex parte fe-
ci, quia nullus est tam insanus, q̄ nostra conferat tuis & nō praeferat.
Item etiam tu in pbationē tuorū, maximā pharaginē edidisti, in q̄
liqueat, quid ualeas uere, & quid tecū, in qua etiā diuina eloquia co-
piosissime quidē, sed tñ more declamatorio citas. & adeo sapienter,
ut pene nihil p̄posito & instituto tuo attineat. sed neq̄ illud miracu-
lo adscripserim. Quippe, qui me & Thomastros (ut tuo utar irriso-
rio uocabulo) & Thomā ipsum irrideas & crimineris, quod distin-
ctionib⁹ assueti, his crebro utimur. O magnū Thomistarū dedecus:
immo maximā gloriā. Tu enim, qui tua doctrina mundū innoua-
turum putas, & euersurū antiquorū monumenta, dum scripturas in-
distincte intelligis, quasi nihil equiuocatiōis aut analogiā cōtineāt.
consequēter autē confuse intelligas & scribas & doceas, necesse est. Qd̄
utiq̄ ista tua magna pharago probarit, in qua tuis dictis ita coharēt
tua quae citas testimonia, sicut catus & simeas in culeo. Tibiq̄ propte-
rea est illd̄ Sophisma, nihil & Chimera, litigant in sacco, tuae scilicet
cōfusae pharaginis. Iterū, autē atq̄ iterū, & ad nauseam repetis, qd̄
sim uere Thomista & Aristotelicus, & quod p̄ter Thomā nihil mea
uerba redoleant. Quod equidē quādo ad te scripsi, opportunū & fa-
ris mihi fuisse astruxerim, ad tibi in maledictis cōtradiciendū. Visur⁹
es autē euestigio, an ego quoq̄: & forte longe melius q̄ tu: manum
serulae subduxerim, & an sim purus Thomista, uel Iurista, aut Canoni-
sta, aut Paulista, aut certe Sophista. Quāq̄ etiā si diuū Thomā solum
familiariter nouissem, non plus ascriberem p̄bro, quod me & quidē
uerissime Thomistā uocitas, q̄ cae⁹ pri⁹, deīde lumie decorat⁹a Chio
phanseorū maledictionē ascripserit, qua pharisei: Ioanne euange-
lista teste: ei maledixerunt dicentes. Tu discipulus eius sis, idest Ihesu
Christi. O maledictionē & obprobriū singulare, esse discipulū Chri,
aut etiam diui Thomae. Cuius doctrina uelis, nolis, per ecclesiā Rho-
manā cribrata est & pbata, non quasi Canonica, sed tanq̄ morib⁹ &
fidei Catholicae conformis. Et quā Summus Pontifex Innocenti⁹, ex-
cepta scriptura Canonica, doctrinae Sctōrum omnīū antefert / dicens.
Hui⁹ .S. doctoris sapiētia p̄ caeteris, excepta Canonica, habet p̄prieta-
tem uerborū, modū dicendorū, ueritatē Sententiarū, ita ut nunq̄, q̄

eum tenuit, inueniat a tramite ueritatis deuiasse, & qui eum impug-
nauit, semper fuit de ueritate suspectus. Quid ergo contra Thomam
faciant psumptuosorum & sciorum latratus? Vide an tuus Ordo peri-
tiorē aut sanctorē habuerit, quē sequaris, quā magnus Bizarion ele-
ganter eructauerit, diu Thomā inter scōs doctissimū, inter doctos
sanctissimū. Immo: teste ueritate quæ Christus est: bene scripserit,
nisi forte mihi Augustin⁹ obiciat, s̄ oporteret prius uestra iurgia so-
piri. Tu uero postergato non Thoma modo, sed Doctore alio quo-
libet, quanta uis sanctitate p̄polleat, ad probandū, quod Romanus
Pontifex decernendo de fide & moribus possit errare, inniteris bac-
culo harundineo tuā manū terebraturo. f. Abbati Siculo, uiro olim
rebelli & scismatico, qui in Basilea: ubi Basiliscus pullulauit: pileū
iniquitatis emeruerit, qui etiā, quemadmodū Sathanas, in omni
suo opere suam antiquā superbiam redolet, ita & ipse in omni sua do-
ctrina redolet suū scisma. ex qua re cogitur interdum ineptias doce-
re, cum secum non habeat ueritatem, quæ etiā a te in hac re in tu-
am tuūq; Ordinis ignominiam p̄scripta est. Nempe ait quod Pontifice
maximo & concilio de fide dissidentib⁹, ei standū esset, cuius rationes
essent meliores. O irrefragabilem uirum cui inniteris, irriso diuo
Thoma in re tanti momenti, apud quē ecclesiam insufficienter infi-
tutam dixeris. quippe cum euenire possit litigium, quod ecclesia ter-
minare non possit. Quis enim inter Pontificem & concilium iudica-
bit, utraque rationes sint potiores, nisi aut idem sit iudex in causa propria
aut infideles uel ecclesiam uniuersalem iudicem cum tuo Siculo fa-
cias, ac perinde ab extremis terræ omnes uetulas cōuocem⁹, ne illæ de
sint apud quas est uera fides. Sed quia eiusmodi ad alium tractatum
attinent, missa sint. Adiciis & Gerlonē in tui munimē, q̄ & ip̄e de pote-
state Pontificis pessime sensit, & scripsit, non modo apud Thomā lu-
men mūdi, sed apud Doctores tui ordinis, & apud Canones. Hi Do-
ctorelli: cum te faciāt de Rhomana ecclesia superbe sentire: & multi
alii, qui æquo animo nō ferūt eam esse caput ecclesiarū, sunt tibi Marti-
ne frater multoꝝ erratū causa. Quid aut mirū, qđ Thomā nihilip̄e
das, cū & Aristotelem ipsum, quē tota natura (ut ita dixerim) miraf-
& cui⁹ ueritate: Boetio teste: nihil cōari⁹, & in cuius doctrina siue in
logicis, siue in physicis, siue in moralib⁹, hactenus sit nulla inuēta fal-
sitas, præter id qđ nō certe, sed eodem teste dubitatiue, de mūdi æter-
nitate sensit, tu adeo dehonestas, ut tuis deberes uerbis erubescere.

*Abbas Siculo
meruit polem
iniquitatis*

Reliquū est ergo, ut te auctore, q̄si altero Archita, uſq; Platone, aut Pi-
thagora, nō Thomā modo aut Aristotelē, sed Doctore oīm qui cele-
brant, cū aſcriptore cæleſtibus, tū etiā non aſcriptore, ſcripta in me-
lius cōmutem⁹, quaſi neſcii rerū incōſiderate ſcripſerint, & pontifices
inaniter indulſerint uenias. Occurrit nūc dictū illud tuū, quo me cū
criptis diuæ Pudētianæ, aut egregii martyris Sebaſtiani, irrides, qua
ſi ego his uulgi opinionib⁹ ſim, pbatur⁹, q̄ ecclia per uenias concedat
aniam liberatiōē a purgatorio. Nō citabo antra uel criptas, ſed autor
res tales, quos ſi negabis, negaberis & dānaberis. Quū uero tu ſubtili-
ter pbaueris tua per Clemētina citatā, ppediē uidebis. Illud tū nō ſile-
bo mō, q̄ reuera egregi⁹ apparuiſti Canoniſta. Et qui oīm ſctōrū do-
ctrias aſpernaris, in aſtimabile & immēſam molē i gloſula, & quidē
male intellecta, fundaſti. Sed ut dimittā Thomā, & ad ppria me con-
uertā, crebro me adulatorē uocas, q̄ quidē purgare erubeſco, tibi tū
aliore grā reſpōderim, q̄ ea q̄ de Pontifice max, ſcripſi, mīora ſūt uir-
tutib⁹ eius perſonalib⁹. Cū aut uerū ptulerim (teſte clero & populo
Rhmano ac toto pene orbe) qua temeritate de intentiōe mea iu-
dicare p̄ſumis? Quin & partes meas egi, ſi te impeterē, Pontificē, cui
fidē ex Chſiana religione, & ex pprio iureiurādo debeo, reieci. An nō
æque licet mihi cū ueritate ad deſenſionē laudare Pontificē, quem tu
quātū ad te attinet grauit er ſcdaſti, ſicut & tibi cū falſitate bñ male-
dicere? In q̄ re oīm, quos unq̄ legerem, palmā triumphūq; reportas.
Q̄ aut dicis per Germaniā tuā id dici, ſ. q̄ adulatorie docuerim, re-
ſpōdeo me tibi illud nō credere, ſed poti⁹ q̄ mea ſcripta, & in hac re &
in aliis, maiori honori et reuerētiæ in Germania ſunt q̄ tua, & forte
q̄ eſſe poſſint. pbauerim iſta facillime, & de meis in Sphera ac Theo-
ricis cōmētariis, & de aurea roſa, & Silueſtria, et epithomate Capoli,
quod Lipſis ex legato publice legiſ: ut accepi: et de aliis, niſi timerē q̄
ſuperbū aut uanū me acclamares. Video aut nūc te iterū querelis age-
re, q̄ te Pōtifici inuidioſum efficiā. Sed utinā tua ſcripta, & tuū aliqd,
q̄ taceo, nō te Pōtifici tū. ſ. uniuerſo orbi Chſiano inſenſum fecerit
Ego em̄ meo more, ſi uere & hūiliter ſenſeris, p uirib⁹ te iuuabo, nec
uana loquor, tūgētē ignē pallearū follicis p̄citaſti. Et mō dicis, q̄ ſilē-
do te eripere hīc neq̄as, Utinā te ſcires eripere bōis & dulcib⁹ uerbis, ſ.
q̄ deteri⁹ dixerim: ad priorū excuſationē, noua euomis & falſa & ſc-
dalofa, q̄bus tū niueū ſcutū apponis, q̄ſi nō aſſertiuē ſed diſputatiuē
loquaris, ac ſi leue & nō graue peccatū ſit, talia ex dubietate diſputare

Et deinde te ad futuri periculi, quasi ad fingere perfidiam, reducere, quod te tuus ille scismaticus forte docuerit. Nec tamen interim uolo Romanorum me scelerum patronum uocites, ut interrogando miraris, sed magis si libet Romanæ doctrinæ non patronum quidem, sed professorem magis, & per uiribus defensorem. Sed ut Dialogum nostrum persequimur, scribis te nescire an alium in Italia & alium in Germania, habeamus Thomam, quod scilicet ego dissentiam ab his qui sunt in Germania meis, sed hac in re haud tibi crediderim. Quippe qui puto quod alios eorum ut me false cites, & sicut nostra, ita & aliena prauè intelligas, siue ingenium, siue affectum eiusce causam putarim. Et qui te recte intelligere inficiari nequis, in obliquum detorques. Et ne me ad auras loqui putares, uerbi causa, unum aliquid in medium deducam. Reuolue oro diligenter: si lubet: uerba mea, & diligenter aduerte, an ex his haberi possit, quod pauperi, sine ueniali peccato, elemosina negari non possit, ut mihi falso ascribis. In quo te, grandi uerbositate me insequeris, cum non Syluester, sed Martinus illud somnariit. Si me intellexisti, quod illud ne cogitauit quidem, Cur contra me tot mendacia uoluis? Si uero me non intellexisti, ingenio, sobriore lectio & studio, te addice. Impingis quoque in me mirabiliter, et de Philargiria, & de ambitu dignitatum, quod eius rei gratia adulatoriis uerbis applaudam ad quod aliud nihil dixerim, nisi quod mei cordis secreta, tu forte exploratoria tenes, quod ipse teneam. Si tamen de dignitatibus agis, scio me iuuenem Episcopatum, cum sexcentum aureis, reiecissem. Forte autem ex senectute delirus, aliquid potero a meo instituto, quod quadraginta septem annis & eo amplius in uita regulari uirilitate tenui, mollitie desecti. Sed nec officium ipsum, quod Domini nostri munere persequor, me aut quesuisses aut appetuisse scito, sed tamen gratias egisse. Breui autem: si aduixerit: me tibi & mundo ostensurus dixerim, quod in medijs globis flammarum, cum deliciarum & diuiciarum, tum etiam dignitatum & illecebrarum, neque tactus sum neque affatus. Tu uero ais, quod Christum in me loquentem non audis, sed neque ego uocem eius audio in te, propter unam quam te Pontifici perstraxisti. Sed aliud quiddam in te mihi garrit, uide, aut in neutro nostrum Christus loquitur, aut alter surdus uel obaudies est. Oremus Christum ut sermões eius intonemus. Scribis autem me ex suggestione loqui declamantium uenias, eorumque me exhibere patronum. Sed quod longe in hoc quoque a ueritate aberres, nouit omniscius deus, cum ne uerbo quidem, ne apicibus dixerim, quidquam a quouis eorum exceperim, uiuit deus, quin eos a principio minoritas putarim. Ad id uero quod me de hæresi Donatistarum notas, cum dixerit, a quo sit dispositio ad dei gratiam requisita poteris uerum ferre iudicium. Nunc uero te ante completum (ut aiunt) euange-

liū cōsignasti. Petis item, cū qua Ecclesia de Cōceptiōe uirginis sen-
tiam. Dico autē me nescire, cū qua, credere autē qđ cū Rhomana. Cū
ex scriptis ei⁹ mihi mea sentētia fluat. Cū uero decisa res fuerit, sciā cū
qua. Interim autē credā cū ducētis sexaginta sex Doctorib⁹, quorū nō-
nulli sunt ordinis tui. te autē cū tuo olim scismatico relinquā creditu-
rū, ut placet. Adiicis, ut nil odiosum dimittas, & de Reuchelio, qđ si
ordo p̄dicatorū illū isequat, & nō uniuersitas Parisina, & Colonien⁹, &
cætera. Quis autē eū tueatur, ueritas, an Hæbrei, an Chrysostom⁹, an
aliqui, nescio. Vnū tñ scio, quod officia mea, quæ sunt uiri iusti & mi-
sericordis ignoras. Asscribis quoq; mihi, quod Entellū me esse ef-
finxerim, cū ego Dareta tantū, & hoc grā ostentatiōis uiriū, & prouo-
catiōis i pugna, noīarim. Nūc autē tibi illd̄ Hieronymi ad Augustinū
dico. Memento Daretis & Entelli, Entellū ætate grauē. Iuuenta leuis
Dares in uanū risit, statim pœnas datur⁹. Scribis postremo, me p
uoto meo facultatē baptisandi te assumere, & quacūq; aīo meo infe-
derint noīa imponēdi. Sed reuera nomē tuū p̄priū ego nunq̄ extuli.
Efferūt uero illud passim tui Ordinis patres. Sunt q̄ plura alia quæ
in me tela cōtorques: Martine: sed iam anim⁹ indignat, has res for-
didas euoluere. p̄sertim cū nō amaro aīo, s̄ pleraq; ioco, plurima
inter excusandū ptulerim. Interim me accingā ad dicta tua q̄ pluriā
explodenda. Oro autē te: s̄ Chīm amas: ne plus sapias q̄ oportet,
sed ad sobrietatē. Et quā cepisti uiam perambules, iugiter & perseuerā-
ter. Quod si feceris, puto qđ etiā in me sis auditur⁹ Christum loquen-
tem. & forte Syluestro, quē nunc horres, tunc amicū fidiorem habi-
tur⁹ es neminem. Vale.

FINIS.